

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program výtvarná umění
Studijní obor Socha a prostor
Specializace sochařství

Bakalářská práce

Mé místo je tento svět

Šimon Beránek

vedoucí práce: Prof. Ak. Soch. Jiří Beránek
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2017

.....
podpis autora

Poděkování:

Tímto bych rád poděkoval v první řadě mým drahým asistentům a spolupracovníkům Anežce Beránkové a Enricu Tarabini za věrné služby, za dopravu a psychickou i fyzickou podporu. Svoji drahé rodině Alžbětě, Jolantě Beránkovým. Svému otci a profesoru Jiřímu Beránkovi za korigování počinu.

Ochotnému, vždy připravenému, nekompromisnímu hospodáři, skvělému kuchařovi a renesančnímu muži Hyhlanovi, jeho rodině a farmářovi Mírovi za jejich obětavost, trpělivost a ochotu poskytnutí příbytku a zázemí.

OBSAH

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE.....	6
2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY, CÍL PRÁCE.....	7
3 PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY, POPIS DÍLA.....	9
4 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA, PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	11
5 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	12
6 RESUMÉ.....	13
7 SEZNAM PŘÍLOH.....	14

Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

Od útlého věku se pohybuji v prostředí někdy pro mne jen tušených koncepcí sochařského vyjadřování mého otce. Nebylo možné se těchto objektů nedotýkat nebo do nich přímo nevstupovat. Zahrada plná součástí něčeho, co bude možná "někde stát". Také zahrada plná hromad poznamenaných časem a tedy už nikdy nesestavitelných.

Později jsem si začal uvědomovat sílu času i pomíjivost lidských činů. Stále jsem se snažil nějak se těchto pocitů dotknout a nějak je alespoň pro sebe vyjádřit.

Když sem nastoupil na bakalářské studium přišel jsem na to, že život se podobá cestě. Cestě různě dlouhé, cestě různě klikaté, cestě výrazné nebo skoro nečitelné.

V tomto smyslu vlastně všechny mé dosavadní pokusy na sebe navazují a vykazují podobu jakéhosi příběhu.

Už první realizace byla jistým způsobem určující. Byla to přímka vysekaná nekultivovaným terénem, směřující ke skrýši v níž byli skryté kuličky. Pradávná hra definující dětství k němuž se neustále vrací má myšlenka jako přímka.

V druhém případě to byla vrata pootevřená směrem k hlíně, k vodě a ke vzduchu jako k základním elementům našeho bytí. Tyto složky jsem symbolicky prezentoval rašící trávou a tělem predátora (kuny), vyskládanými měchy ryb a mrtvými těly vlaštovek. Další mou realizací byla manipulace s vodou- výkop a napouštění zaniklé vodní hladiny v zapomenutém a téměř nedostupném prostředí nedaleko mého domova.

Nevím vlastně přesně proč, ale tento čin mne vnitřně nejvíc naplňoval a stal se pro mne čímsi co koresponduje s mím chápáním krajiny. Jsem téměř posedlý touláním se pěšky i na kole po Čechách, překonáváním vlastních hranic, bádáním a objevováním nových končin a míst která my zůstávají v paměti a vnitřně mě uspokojují. Pak zpětně ona místa přebírám a vybírám si je jako záchytné body mé toulavé povahy.

Co je to tedy má dosavadní práce ? Je to hledání a zkoumání záchytných bodů ve světě který nás často svádí a vede tam kam jsme jít nechtěly. Hledáním bodů o které se chci opřít aby má cesta směřovala tam kam to vnitřně potřebuji. Víím zároveň, že se to často mnohdy vůbec nedaří, ale od toho je hledání, které je v mém životě tak nutné a které vystihuje mojí cestu.

Téma a důvod jeho volby, cíl práce

Kam vede má cesta.

Téma mé bakalářské práce vyvstává samo už z povahy toho, čím se zabývám.

Má neznalost, má roztěkanost, má uzavřenost, má neschopnost vyjádřit přesně co bych chtěl a má touha překonat zábrany které mě tak omezují.

Má vůle překonat bolest a pohodlí, má vůle v jakémkoli počasí bloudit neznámými končinami a překonávat sebe sama. Není nic co by mě samého neurčovalo tolik, jako být na cestě.

Chci aby se mi dostal prostor pod kůži, přál bych si porozumět tomu, kde je hranice toho co člověk může a co by si ve vztahu k přírodě už neměl dovolovat.

Má příprava k tomu, co vlastně zrealizuji je v přeneseném slova smyslu jako můj dech, jako můj pohyb, jako moje vnímání mého těla i duše, v přeneseném slova smyslu je to jako významová zkratka toho co sem zatím ušel.

Naprosto zásadní je pro mne volba místa, jež chci zviditelnit a označit, pokusit se v něm obrazně na okamžik zastavit čas v okamžicích které jsou pro mne a snad i pro diváka podstatné.

Na zvoleném bodu krajiny, na vrcholu významného krajinného terénního zlomu se mi evokuje pocit jako na břehu moře jako kdyby se zde kdysi opravdu rozléhalo. V ohromě rozlehlé pusté krajině vidím neskutečně daleko, východ slunce i západ slunce, vidím minulost přítomnost i budoucnost.

Má ohromnou chuť se rozeběhnout a vznést se, nad tímto kusem krajiny pode mnou.

Než chodec dojde k plošině vymezené kameny, musí překonat místy velmi strmé stoupání, v němž bylo nutné vytyčit (vyčistit) pěšinu, směřující z bodu A (Maringotka) do bodu B (Koňský hřbitov).

Při cestě vzhůru vzniklo několik „zastavení“ evokujících představy o tom co se děje uvnitř nebo vně objektů živých i neživých.

Podoba nejbližšího okolí se během výstupu vzhůru neustále proměňuje. Chvíli se chodec ocitá hluboko uzavřen úvozovou cestou, v zápětí balancuje na hraně letitého zvrásnění terénu. Houstiny plné neproniknutelného trní se střídají se vzrostlými stromy. Po čase je zřejmé, že spousta z nich tu není nahodile. Prastaré duby a odumřelá těla monumentálních topolů, střídají střídají stromy ovocných stromů. Na několika místech jsem se snažil je vysvobodit ze zajetí křovin a navodit pocit „ztracené zahrady“.

To všechno co se snažím popsat a také to co popsat v žádném případě nelze, vytváří v mé představě jeden celek, přibližující to jak chápu „umění“ či spíše svůj pohyb v krajině. Věřím tomu že někdy stačí „jemný dotek“ abychom pochopili. V kombinaci se smysluplným fyzickým úsilím je možné sestavit výtvarný projev mající „svědomí“.

Proces přípravy, proces tvorby, popis díla

Od samotného prvopočátku co jsem místo objevil - (Přírodní chráněná rezervace Stroupeč), jsem se snažil proniknout do jeho podstaty, do jeho hloubi „duše“, zjistit jeho charakter a podstatu, odhalit specifika a především vyjímečnost – jeho mystičnost a magii.

Po důkladném bádání a procházení jsem nalézal mnoho tajemných zákoutí, specifických úkazů jako je terénní zlom na jehož vrcholu mám osvobozující, povznášející pocit podobný stavu bez tíže, jen se rozeběhnout a roztáhnout křídla.

Zlom je doplněný výjimečným pralesem- (protkaným trnkami, akáty, jilmy, ovocným sadem a 500 let starými chráněnými duby a topoly). Povrch a struktura terénního zlomu je zvrásněná jakoby plná písečných dun, pískovcových skal a jeskyní. Mimo jiné se zde nachází spousta vzácných rostlin a hmyzu jelikož je to téměř nejteplejší krajinná oblast v ČR, podobající se subtropu nebo prérii. Oblast je obklopena vyjímečnými stromy – duby a topoly rozmanitě do sebe propletenými prazvláště vzrostlými, dutými i když stále vyhánějícími mízu, pošramocenými vichřicemi, bouřemi a časem co se zde zastavil. Nutí snad každého návštěvníka aby se v současné době plné chaosu a shonu alespoň na pár minut pozastavil, užil si neuvěřitelný klid a ticho, lehl si pod posvátné stromy naslouchal pouze zpěvu ptáčků šumu listů a nasál z nich drahocennou sílu a energii.

Zhruba v polovině zlomu se nachází již zmiňovaný koňský hřbitov umístěný na vysekané terase ohraničené žulovými patníky o rozloze cca. 7X30m. Rozhodl jsem se jej umístit jako cílový bod komplexního celku a především mé cesty „časem“.

Na samotném vrcholu zlomu je úžasný výhled na okolní panoramata a scenérie, zejména České středohoří a Krušné Hory.

Zároveň se zde naskytá kontrastní nepříjemný výhled na neuvěřitelně rozlehlé pole a vymýcené plantáže bez jakéhokoli porostu v krajině téměř mrtvé, zpusťšené člověkem plné průmyslu a velkovýroby viz. (uhelné doly a ČEZ elektrárny Tušimice). Je tento krajinný útvar posledním ostrůvkem naděje fauny i flory.

Proto by se mělo usilovat o jeho údržbu a pročišťování náletu. Ale zároveň místo chránit před nelítostnými nájezdy těžké techniky.

Udržovat jej ale z citem a rozvahou, čehož jsem se snažil alespoň symbolicky docílit.

Samotný proces tvorby byl něčím osvobozujícím a dávajícím naději že konám něco prospěšného, pomáhám lidem i přírodě.

Zaměřil jsem se především na rekultivaci příchozí cesty ke hřbitovu kterou jsem za asistence mých spolupracovníků pročišťoval sekerou, ruční i motorovou pilou, se snahou nenarušit ráz (přirozeně se obnovujícímu pralesu).

Z minimem techniky obnovit vozovou cestu ke hřbitovu.

Pročistit a vyznačit alespoň symbolickou oázu v části ovocného sadu, kterému trnky, akáty a jilmy zabraňují průniku světla, pomoci vzrostlým doubkům a topolům jimž nálety vysávají vláhu.

Ale paradoxem zůstává že i samotný plevel je v okolní krajině něčím ojedinělým.

Podél cesty jsme skládali do úvozu vysekaný porost a suché větve z okolí. Dalším bodem bylo zviditelnit místní přirozeně vytvářející se dominanty jako duby a topoly vytvářející neuvěřitelné sousoší co nelze překonat lidským zásahem.

Na samotném cílovém bodě jsem ztvárnil objekt, pouze za pomoci vlastních rukou jsem snášel popadané ztrouchnivělé pařezy a větve skládal je a proplétal kolem jilmu, bez použití jakéhokoli spoje a čepu s pokusem sestavit symbolický pomník znázorňující tíhu času a dopadu lidského zásahu na krajinu zpustošenou a téměř zahubenou. Zároveň jakési doupě na konci mé „cesty“ uprostřed celku samotné rezervace která je zároveň tou původně zamýšlenou „archou“ někde v hloubi ohromného „oceánu“.

Technologická specifika, přínos práce pro daný obor

Technologicky není dílo ničím specifické, byl použit pouze „dotek“ lidské ruky, za účelem zviditelnění již přirozeně vytvořených dominant a sestavení symbolického objektu. A to vše za použití materiálu který byl nalezen v okolí.

Místo má tak velkou moc že nevyžaduje náročné technologické postupy, bezcitné mýcení dřevin za účelem zviditelnění sebe sama. Místo by mělo odolat umístění velkoformátových „bombastických objektů“.

Pro můj obor je dílo přínosné tím jsem si uvědomil jakým směrem se chci do budoucna zabývat a to především land artem.

Zároveň Cestováním a sportem, překonáváním svých hranic psychických i Fyzických, neustálím hledáním a objevováním nových míst které si fotím a zaznamenávám do paměti a po čase se k nim vracím a alespoň lehkým dotekem ruky označím.

Chci obnovovat místa dávno zapomenutá nebo zaniklá, něčím zviditelňovat a rekultivovat. místům darovat nový život zanechat nějaký odkaz který bude patrný po generace a to je pro mě to nej-cennější.

Seznam použitých zdrojů

A) Literatura

(k inspiraci)

Především literatura faktu:

ANTOINE DE SAINT- EXUPÉRY, Čistá smrt,
Praha 1995 nakladatelství Erika
ISBN 80-85612-80-1

STEVEN WEINBERG, Jak vyložit svět,
Nakladatelství Slovart 2016
ISBN 978-80-7529-008-3

MICHAEL MORRIS, Co nesmíme vědět,
Helbich, a.s.
ISBN 978-3-98114301-4-1

Resume

All my existing art work is an attempt to find the human dimension in the landscape. I try to spontaneously interpret my experiences from the places that intensively impress me. It is not my nature to proclaim myself. I do not strive after my work being a screaming banner of myself.

I am satisfied with targeted anonymity of my present art work. At the same time I realize that if I shall speak out to the spectator I must let him enter into "my world".

The path to my last realization formed in the same way as the animal's natural paths through the bushes.

I am asking out every invited or random wanderer to that place, from which it is possible to look around. I do not set up any higher goals, because I know that there is no need of them.

Šimon Beránek

Seznam příloh

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

